

Hiiumaa sadamad kutsuvad avastama

Hiljuti täitus Kärkla uuel jahisadamal 10 tegutsemisaastat. Sadamast on saanud hinnatud peatuspaik meresõitjate seas, lisaks on sadama näol tänaseks tegemist kogukonna kohtumispaiga ja elamuskeskusega. Sadamas toimuvad restoranid, merevarustuse kauplus, toimuvad purjetamistreeningud, korraldatakse erinevaid üritusi. Kärkla sadamas on oma koha leidnud Politsei- ja Piirivalveamet kaatriid Kessu ja eelmisel aastal teenistust alustanud Rahu.

Hiiumaa Sadamate sihtasutuse nõukogu esimehe Raido Randmaa hinnangul on Kärkla sadam olnud Hiiumaa jaoks oluline sõlmpunkt, mis on suurendanud saare atraktiivsust nii turistidele kui ka kohalikele elanikele. Sadama olemasolu on võimaldanud arendada merega seotud teenuseid, suurendades sellega kindlasti kohaliku majanduse elavnemist ning olnud väga hea koht erinevate ürituste korraldamiseks.

Kärkla sadamaga paralleelselt on viimastel aastatel jõudsalt arenenud ka teised Hiiumaa väikesadamad.

Eestis ei ole hobimeresõidu ja sellega seotud teenuste mõju majandusele teadaolevalt veel hinnatud. Põhjanaanabrite uuringud aga näitavad, et näiteks Soome rannikupiirkondadele toob hobimeresõit koos seda toetavate teenustega aastas sadu miljeoneid eurosid käivet. Raido Randmaa ütles Hiiumaa sadamate perspektiive hinnates, et väikesadamad nagu Kärkla, Orjaku, Sõru ja Kalana, mängivad olulist rolli saare majanduse arengus. „Väikesadamad meelitavad saarele järjest enam külastajaid, kes tarbivad kohalikkude teenust ja toodangut, tugevdades sellega kohalikkude majandust. Pikemas perspektiivis ei tohi meie sadamad kuidagi kehvemad olla kui soomlastel, nendel on ainult sadamate arvus suur ülekaal. Aga kui võrrelda üldiselt sadamaid Soome sadamatega, siis tuleb latta ikka kõrgemale seada,“ nendib Randmaa.

Randmaa ja Hiiumaa Sadamate juht Romet Keskla rõhutavad, et meie väikesadamad pole saarel mitte ainult majanduslikud tugipostid, vaid need on ka olulisteks merevärvateks, mis avavad Hiiumaa võlud välismaailmale.

Sadamajuhtide kinnituse tõuseb väliskülastajate kaudu Hiiumaa tuntus välismaal. Lisaks toetavad sadamad läbi erinevate sündmuste korraldamise kohalikkude kultuuri ja võimaldavad jätkuda ka kohalikel traditsioonidel (nt kohalik kalapüük), edendades seeläbi jätkusuutlikku arengut ning tugevdades saare kogukonda.

Randmaa sõnul on Hiiumaa sadamate võrgustik nüüdseks väga hästi arenenud. Sadamad paiknevad piisavalt tihedalt, et harrastuspurjetajad ja nende pered saaksid hõlpsasti liikuda ühest sadamast teise. Infrastruktuuri osas on sadamates piisavalt rajatiseid nii kohalikele elanikele kui ka turistide teenindamiseks. Samas on igas sadamas alati rui-

Foto: Argo Nurs

mi infrastruktuuri täiustamiseks, suurim vajadus uuenduste järele on hetkel Sõru kaldateenuste osas.

Võrreldes kahte viimast möödunud hooaega kasvas külastajate arv sadamates ca 200 külalaluse võrra. 2022. aastal oli neid 871 ja 2023. aastal 1067 alust. Muhu Väina Regati ajal külastab sadamat umbes 100-110 alust korraga. Kogu statistikast on Eesti aluste osakaal läbivalt 60%, välisriikide puhul on peamised külastajad Soomest ja Root-

valdkonnast. „Sadamasse on oodatud kõik ja sadamad on sõlmpunktiks nii merereisijatele, kaluritele, sportlastele kui ka maalt saabuvatele külastajatele. Oluline on pakkuda turvalist ja mugavat peatuskohta ning kaasaegseid teenuseid. Siin all ei pea ma silmas ainult sadama teenuseid vaid ka keskonda, kus kohalikud ettevõtjad saaksid ise tulla oma teenuseid külastajatele pakkuma. Peale käesolevat navigatsioonihooaega hakkavad Hiiumaa Sadamad koostama uut nelja aasta strateegiat, kus antud teemadele lahendusi otsitakse,“ märgib Randmaa.

Väikesadamad ei ole üldjuhul majanduslikult tasuvad, kuid läbi sadama külastajate poolt tekitatud käibe muutuvad väikesadamad sotsiaalmajanduslikult tasuvamaks. Näitena võib tuua Muhu väina regati, mille pealt sadam ise oluliselt ei teeni, kuid teistpidi jätab see rahvas, kes sadamasse tuleb, märkimisväärse summa raha saarele. Hiiumaa sadamad vaatavaldi laiema pilguga, kas ja kuidas võiks sadamates korraldada ka muid suuremaid, mitte ilmingimata isegi merega otseselt seotud üritusi (näiteks festival, kontsert, laul).

Raido Randmaa räägib, et igal aastal on erinevates mastapides ja võtmetes üritusi korraldatud, aga neid mahub kalendrisse veel. „Sadamad on just see koht, kus erinevaid üritusi korraldada, sest inimestele meeldib heas korras sadamates aega veeta ning mis saab selle vastu olla, kui seal on veel lisaväärtus ürituse näol juures? Ja kui ilmataat hiidlane on, siis on see veel eriti nauditav. Seega kui kellegil on mõtteid, ideid ürituste osas, siis ärge peljake sadamatega ühendust võtmast!“ kutsub Randmaa kõiki hiidlasi üles.

TRIINU RAJASALU

sist, erinevaid riike on üle viieteistkümne.

Väikesadamatel rääkides mõeldakse tihti eelkõige turismist, kuid sadamatel on oluline roll ka kohalike jaoks. Hiiumaa kontekstis peame kindlasti rääkima kalandusest, aga ka noortele merehariduse andmisest, samuti pakuvad sadamad majutuse ja muude teenuste pakkumise näol võimalusi kohalikele ettevõtjatele ja pakuvad tööd kohalikele inimestele.

Randmaa kinnitabki, et sadamate puhul ei saa rääkida ainult turismist või mõnest kindlast ühest

SÜNDINUD UUS VALLAKODANIK

Rasmus Kolos

Õnnitleme vanemaid!

JAANIPEOD HIIUMAAL

21. JUUNI
KL 20 MÄNNAMAA JAANITULI

22. JUUNI
KL 19 KÄINA JAANITULI PADARIMÄEL -
RAHVATANTSJAD, HIIUMAA PRILLISÕPRADE SELTS,
ANSAMBEL HANDSTHREE H3

23. JUUNI
KL 18 SÕRU JAANITULI - RAHVATANTSUSELTSKOND
PÕKA JA ANSAMBEL PLAYER
KL 19 KASSARI JAANITULI - ANSAMBEL SKA FAKTOR JA
DJ MAIER
KL 19 LAUKA JAANITULI - TANTSU-LAULU-
LUSTINÄITEMÄNG "MUTIONU PÜHADEPIDU" JA
URMAS MÄGI BÄND
KL 20 PÜHALEPA JAANITULI HELLAMAA KIIGEPLATSIL -
LUIDJA TSIRKUSETALU, ANSAMBEL LAINE, ANSAMBEL
SEELIKUTÜKID

24. JUUNI
KL 19 KÄRDLA JAANIÕHTU RANNAPEARGU JUURES
PEAESINEJA CURLY STRINGS

23. JUUNIL 2024

MAAKAITSEPÄEV

ja

VÕIDUTULE JAGAMINE

KÄRDLA SADAMAS

Maakaitsepäev kl 12-14

- varustust ja tehnikat näitavad Kaitseliit, Naiskodukaitse, liitlased, kiirabi, Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste Selts
- töötaod noorkotkastelt ja kodutütardelt
- meresõidud vabatahtlike merepäästjatega
- pannkoogid

Võidutule jagamine kl 17, võta latern kaasa!

TASUTA

Hiiumaa vabatahtlikud merepäästjad on Eesti parimad

Mai lõpus tunnustas siseminister Lauri Läänemets siseturvalisuse vabatahtlike rühmi eelmisel aastal tehtu eest. Aasta vabatahtliku merepäästeühingu auniemuse sai MTÜ Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste Selts silmapaistva panuse eest turvalisusse.

Tunnustuse andis 13. juunil Orjaku sadamas üle siseminister Tuuli Rääim.

Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste Seltsi kuulub 56 liiget, kellest 20 on vabatahtlikud merepäästjad.

Merepäästetööde osalemiseks tuleb läbida merepääste baaskoolitus, misjärel tunnustatakse koolitusel osalenut ja kõikidele seadusest tulenevatele nõuetele

vastavat isikut vabatahtliku merepäästjana. Merepäästetööde osalemine lennu- ja merepääste koordinatsioonikeskuse (JRCC Tallinn) korraldusel. Navigatsioonihooajal on päästealused väljakutse ootel nii Kärkla kui ka Orjaku sadamas. Reageerimisvõimekust rahastab Politsei- ja Piirivalveamet.

Lisaks on merepääste seltsil oluline roll kogukonna veeohutusealase teadlikkuse suurendamisel – avalikel üritustel, lasteasutustes ja mujal tutvustatakse merel käitumise reegleid, päästevõtteid ja muid tegevusi, mis aitavad merel ohutult toime tulla.

Vabatahtlike merepäästjaid ühendab üle-eestiline MTÜ Eesti Vabatahtlik

Mere- ja Järvepääste. Erinevatest võimalustest merepäästesse panustada selgitab nende koduleht www.sar.ee.

Kui soovite Hiiumaal panustada kogukonna veeohutusse ja merepäästevõimekusse, olete väga oodatud merepäästjatega ühinema.

Täpsem info:

- MTÜ Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste Selts juhataja esimees Allard Kerves, tel 5818 2238;
- <https://www.facebook.com/hiiu-maavabatahtlikmerepaaste>

HIUMAA TEATAJA

Foto: Piret Sedrik

Foto: Sergei Gussev

Vallavalitsuse istungitelt

○ Otsustati Kärkla Osavalla Valitsusel sõlmida leping AS-iga Tariston Kärkla linnas Tormi tänava ehitustööde tegemiseks. Töö maksumus ilma käibemaksuta on 27 477,50 eurot. Hinnale lisandub käibemaks.

○ Otsustati Kõrgessaare Osavalla Valitsusel korraldada väljakuulutamisetähtaegaga läbirääkimistega hankemenetluses riigihange „Vedelgaasi ostmine Kõrgessaare osavalla katlamajadele“.

○ Otsustati kinnitada Hiiumaa Vallavalitsuse 03.04.2024 korralduse nr 241 „Eelläbirääkimise pakkumise korraldamine vallavara kasutusse andmiseks (Rannapargi kinnistu osa)“ alusel Hiiumaa vallas Kärkla linnas Rannapargi kinnistu 1776 m² suuruse maa-ala kasutusse andmiseks läbi viidud pakkumise võitjateks Hiiumaa Ibiza OÜ.

○ Otsustati anda Annomere OÜ-le otsustuskorras tasuta kasutamiseks Hiiumaa valla munitsipaalomandis olevast Lossipargi kinnisasjast 13450,98 m² suurune osa tingimusel, et ettevõtja täidab asendiplaanil märgitud ala osas hoolduskohustust (niitmine üks kord aastas vastavalt kokkulepitud ajale).

○ Otsustati anda sihtasutusele Utopia Nr 9 otsustuskorras tasuta kasutamiseks Hiiumaa valla munitsipaalomandis olev Mälestusmärgi kinnistu tingimusel, et kasutusse võtja täidab kinnistul hoolduskohustust (niitmine, üldine heakord) ning tagab kinnistule paigaldatavate vaba aja veetmise tar-

vikute ohutu ja turvalise kasutamise.

○ Otsustati anda otsustuskorras Enn Kunilale tasuta Hiiumaa vallale kuuluva kinnisasja aadressiga Keskväljak, Kärkla linn, osa suurusega 17,11 m² kasutusse ajutise reklaamkandja paigaldamiseks. Kinnisasja osa antakse kasutusse tähtajaga 19.06.2024 kuni 20.08.2024.

○ Otsustati anda otsustuskorras tulundusühistule Hiiumaa Tarbijate Ühistu välireklaamkandja paigaldamiseks kasutusse Hiiumaa vallale kuuluva kinnisasja osa Kõpu külas Peatuse kinnistul. Kinnisasja osa antakse kasutusse tähtajaga 27.05.2024 kuni 31.08.2024. Tasu vallavara kasutusse andmise eest on 50 eurot ühes kalendrikuus.

○ Otsustati katta Hiiumaa Sadamad projektitaotluse omaosalus MTÜ Hiidlaste Koostöökoogu meetmes 2.

○ Otsustati kinnitada Hiiumaa Jäätmejaam OÜ 2023. aasta majandusaasta aruanne.

○ Kiideti heaks Hiiumaa valla 2023. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne.

○ Otsustati eraldada omaosaluse fondi artiklist 5540 projektide kaasfinantseeringuks 450 eurot ja suunata Käina Huvi- ja Kultuurikeskuse tegevusala artiklile 5525.

○ Otsustati rahuldada täies mahus puuetega inimeste huvikaitse 2024. aasta toetusvooru esitatud mittetulundusühingu Hiiumaa Lastekaitse

Ühing taotlus. Toetati osaliselt puuetega inimeste huvikaitse 2024. aasta toetusvooru esitatud taotlused: mittetulundusühing Hiiumaa Vaegkuuljate Ühing, mittetulundusühing Kõrgessaare Puuetega Noorte Klubi Vikerkaar, mittetulundusühing Kärkla Erivajadustega Noorte Oma Klubi ja mittetulundusühingu Hiiumaa Pensionäride Ühendus.

○ Otsustati kooskõlastada Hiiumaa Spordikooli struktuur ja kinnitada koosseis.

○ Otsustati moodustada ajutine komisjon Hiiumaa valla ametiasutuste tegevuse lõpetamise ettevalmistamiseks ja kinnitada komisjoni koosseis: rahandusosakonna juhataja Heidi Paomees; sisekontrolör Inge Elissaar; vallasekretär Annika Grauberg; Käina osavalla vanem Omar Jõpiselg; Pühalepa ja Kõrgessaare osavaldade vanem Liili Eller; Emmaste ja Kärkla osavaldade vanem Tiit Reha.

○ Otsustati muuta Hiiumaa Vallavalitsuse 22.02.2024 korralduse nr 125 „Eelläbirääkimisega pakkumise korraldamine vallavara kasutusse andmiseks (Teabemaja)“ punktis 2.2 kinnitatud eelläbirääkimistega pakkumise läbiviimise komisjoni koosseisu, arvates komisjoni koosseisust välja Aivar Viidik ja kinnitada komisjoni liikmeks ja komisjoni esimeheks Tiit Reha.

○ Otsustati kuulutada välja avalik konkurss Rudolf Tobiase nimelise

Kärkla Muusikakooli direktori vabaneva ametikoha täitmiseks.

○ Otsustati sulgeda töötajate kollektiivpuhkuste perioodil koolieelsed lasteasutused: Palade Lasteaed 28.06.–14.07.2024, avatud alates 15.07.2024; Suuremõisa Lasteaed-Põhikool (lasteaed) 15.07.–18.08.2024, avatud alates 19.08.2024.

○ Otsustati kutsuda alates 1. juunist 2024 aktsiaseltsis Kärkla Veevärk nõukogust tagasi Margus Koor.

○ Otsustati anda luba Rae Huvikoolile projektlaagri „Rae Spordikooli korvpallilaager“ korraldamiseks Hiiumaal ajavahemikul 22.08.2024–28.08.2024.

○ Otsustati anda luba mittetulundusühingule Tallinna Spordiselts Kalev (registrikoodiga 80031960) projektlaagri korraldamiseks Hiiumaal ajavahemikul 15.07.2024–22.07.2024.

○ Otsustati algatada Kõrgessaare alavikuse Tööstuse tee 30, Kadaka ja Rannamäe maaüksuste detailplaneeringu koostamine.

○ Otsustati kehtestada Saarelepa maaüksuse detailplaneering (Dagopen OÜ töö nr 22-18).

○ Otsustati võtta vastu Hiiumaa vallas Palukülas asuva Paetsa kinnistu detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP23-05) ja korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek ajavahemikus 27. juuni kuni 11. juuli 2024 Pühalepa osavalla valitsuses ja Hiiumaa valla veebilehel.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Kärkla linnas Sadama tänav L2 maaüksusele tänava rekonstrueerimiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Jõekülas Mäetaguse maaüksusele elamu ja kuni kahe abihoonete püstitamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Tohvri külas asuva Luige kinnistule kehtestatud Pere ja Luige detailplaneeringuga planeeritud hoonete ning piirdeaia ehitustingimuste täpsustamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Tohvri külas asuva Luigepesa kinnistule planeeritud hoonete ja piirdeaia ehitustingimuste täpsustamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Rootsi külas Haide maaüksusele elumaja ja kõrvalhoonete püstitamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Poama külas Hütima maaüksusele elumaja ja kõrvalhoonete püstitamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Ristivälja külas Karupe maaüksusele 1 eluhoone ja kuni 2 abihoonete püstitamiseks.

○ Otsustati kiita heaks kolm hajasustuse programmi aruannet.

○ Otsustati vabastada korraldatud jäätmeveoga liitumisest kaks jäätmevaldajat.

Hiiumaa saatkond Riigikogus

Mai viimasel nädalal avati Riigikogus üheks päevaks Hiiumaa saatkond. See oli väärt võimalus tutvustada Hiiumaa, selle kultuuri ja ettevõteteid ning tõstatada saarega seotud teemasid.

Riigikogu hoones on igapäevaselt 101 saadikut, fraktsioonide nõunikud ja Riigikogu töötajad ehk kokku paarikolmsada inimest. Samas arvestades näiteks poliitike kajastust sotsiaalmeedias ja ka antud sündmustest ilmunud meediakajastusi, jõudsimis märkimisväärse hulga inimesteni.

Liigume tagasi möödunud sügisse. Vallavolikogu võttis vastu valla arengukava uue versiooni. Selles nähti ette, et Riigikogus peaks olema Hiiumaa toetusrühm. Viimased aastad on hiidlane Reili Ranna näol parlamendis esindatud olnud. Samas pakub toetusrühm lisaks erakondadeülele koostööplatvormi. Väga vajalik, kuna Hiiumaalt üle mere minnes või Hiiumaa asjadest rääkides peame suutma tegutseda ühise rusikana. Olgu maailmavaade või saaresisesed suhted millised tahes. Saare kui terviku heakäigu eest seisemisel tuleb sellest üle olla ning ühist asja ajada.

Hiiumaa toetusrühm, sealhulgas on see 16 liikmega üks Riigikogu suuremaid, mis maikuu moodustati, te-

gigi üleskutse hiidlastele pealinna tulla. Turismiklaster Kristel Peikeliga eesotsas haaras sellest kinni. Kaasas ettevõtjad ja kultuuritegijad. Ning muu on juba ajalugu, nagu öeldakse.

Hiiumaa muusika, maitsete ja toodete tutvustamise ja müügi kõrval kohtusime Hiiumaa saadikute ning mainitud toetusrühmaga. Hiiumaa saadiku aunimetuse on pälvinud inimesed, kes oma tegevusega aidanud Hiiumaa mainet tõsta ja kes saare hüvanguks oma igapäevategevustega panustanud. Näiteks Helgi Põllo, Märt Treier, Kaja Antons, Enn Kunila.

Kohtumistel oli juttu saare võludest ja valudest.

Hiiumaa valla loomisest oktoobris 2017 alates on saare elanike arv kasvanud 2% võrra. Eriti rõõmustav, et sealhulgas on 10% kasvanud lasteaialaste arv. Vald ja ettevõtteid on jõudsalt investeerinud. Ja kuigi valla eelarve on hästi hoitud – põhitegevuse tulemiga oleme Eesti paremate seas – siis avaldavad keerulised ajad selget mõju ka Hiiumaale. Kui on majanduslangus, on see ka saarel tunda. Oluline mõjutaja suurte investeeringute järel on laenu kallasimine. Järgmiseid investeeringuid peame hoolsalt valima. Kasutama toetusmeetmete abi, mille

kaasamises valla töötajad ka seni on osavad olnud.

Nii andsime edasi soovi, et Hiiumaa kultuuri- ja konverentsikeskuse, mis tänase Kärkla kultuurikeskuse asemele mõeldud, rajaks riik ja vald üheskoos. Sarnaselt Hiiumaa spordikeskusele, kus riigi tasand omavalitsusega väga sisuliselt kaasa mõtles ja rahaliselt panustas.

Kui see oli kaugemale vaatav ootus, arvestades, et ehitustööd enne 2028. aastat on pigem ebareaalne unistus, siis ettepanek toetada Hiiumaa Vabadussõja mälestusmärgi lõpuni ehitamist oli suunatud järgmise aasta riigieelarvesse. Hiiumaa Muinsuskaitse Selts on teinud tänuväärset tööd ajalo kaardistamisel ja selle projekti vedamisel. Riigieelarvest toetati töödega tänasesse seis jõudmist – kui toetus oleks Viljandis hiljuti avatud mälestusmärgiga samas mahus, saaks tööd ka lõpetada. Vald on lubanud jooksvaid kulusid katma hakata ning heakorrale eest hoolitseda.

Et mereriigi jaoks on üks peateemasid ühendused, siis loomulikult oli nii laeva-, lennuühendusest kui ka elektriühendustest kohtumisel mitmeid mõtlevahetusi. Transpordi osas soovime, et riigi tasandil vaadataks laevaliik-

Foto: Erik Peinar

lust maanteepikendusena ning hinnad lähtuks sellest. Elektriühenduste pidepunktid olid varustuskindlus – seda nii ilmastiku vaates kui lühiajaliste katkestuste ja voolukõikumiste muret edasi andes, taastuenergia tootmise ja võrku müümise võimatus saarel ning et Köppu radari rajamise käigus oleks mõistlik ka piirkonna elektrisüsteemid uuendada.

Aitäh kutsumast, Hiiumaa toetusrühm. Aitäh seda korraldamast, Hiiumaa turismiklaster ja Hiiumaa Arenduskeskus. Aitäh päeva sisustamast ning saart tutvustamast, Hiiumaa ettevõtjad ning kultuuritegijad.

HERGO TASUJA
vallavanem

Foto: hiiumaa.ee

Naudi idüllilisi Hiiumaa supelrandu!

Kui üks koht on kohe päriselt saar, siis tähendab see, et ükskõik mis suunas mine ma hakata, jõuab varem või hiljem randa välja. Hiiumaa rannajoone pikkus on üle 400 kilomeetri, lisaks veel Hiiumaa juurde kuuluvate laidude rannad.

Kuna saare rannajoon on looklev ja liigendatud, leidub Hiiumaal väga erinevaid randu. On madala sooja veega liivarannad, mudase põhjaga roostikud, kivised poolsaared, mille ümber on sama kivine meri, klibused kõrge rannavalliga kaldad ja kõigi loetletute kombinatsioonid.

Päris keelatud pole ühtegi Hiiumaa randa minek, kallasrada on vaba. Suurelt teelt randa orienteerumisel tuleb jälgida, et ei rikutaks vallavalitsuse või eramani kehtestatud liiklemise, parkimise, lõkke tegemise, telkimise või muid reegleid.

Supluskohad, kus võetakse suplusvee kvaliteedi kontrolliks proove on:

- Kärkla Rannapaargu supluskohat;
- Kärkla Hausma tee supluskohat;
- Tõrvanina supluskohat;
- Luidja supluskohat;
- Liivalauka supluskohat;
- Kassari supluskohat;
- Mangu supluskohat.

Veeproove võetakse neli korda aastas, neist kaks korda Hiiumaa Vallavalitsusse poolt ja kaks korda Terviseameti poolt. Suplusvee kvaliteedi info avaldatakse Terviseameti kodulehel: https://vtiav.sm.ee/index.php/?active_

tab_id=SV

Suplusvee temperatuure Hiiumaal ametlikult ei mõõdata. Keskkonnaagentuur mõõdab merevee temperatuuri 3 m sügavuselt Heltermaal ja Ristnas (keskkonnaagentuur.ee).

PEA MEELES!

Randa minnes jäta auto selleks ettenähtud kohta

Ranna piiranguvööndis on keelatud mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ning maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud riiklikuks seireks, kaitstava loodusobjekti valitsemisega seotud töödeks või tiheasustusalal haljasala hooldustöödeks, kutselise või harastuskalapüügi õigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks, pilliroo varumiseks ja adru kogumiseks ning maatulundusmaal metsamajandustöödeks ja põllumajandustöödeks ning Keskkonnaameti nõusolekul sõjaväelise väljaõppe läbiviimiseks või riigikaitse eesmärgi tagamiseks. Auto raskus võib õrna taimestikku tõsiselt vigastada või selle paari ülesõiduga lausa hävitada.

Lemmikloomaga võib rannas viibida väljaspool ametlikke supluskohati

Koerte ja kasside pidamise eeskiri Hiiumaa vallas sätestab, et omanikul on keelatud ujutada ja pesta looma avalikus supluskohas. Hiiumaa rannajoon on pikk ja võimalusi koera ujutamiseks on piisavalt ka avalikest supluskohadest eemal.

Tule tegemisel arvesta tuleohutusnõuete ning kaaskodanikega

Lõket võib teha ainult selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas tuletegemist lubaval ajal järgides kõiki tuleohutusnõudeid. Ka suitsetamine on lubatud vaid ettevalmistatud lõkkekohas.

Põlevat lõket ära jäta valveta. Lahkudes kustuta lõke korralikult.

Telkimine

Hiiumaa valla heakorra eeskirja kohaselt on telkimine lubatud vaid selleks ettenähtud kohtades.

Prügi pane selleks ettenähtud kohta

Nii nagu igal pool looduses liikudes, nii ka randa minnes hoolitse palun selle eest, et kõik, mis jaksad endaga kaasa võtta ja kohapeal tarbida, koristad ka pärast ära ning võtad prügi endaga kaasa.

Ametlikes supluskohades, kuhu on paigaldatud prügikastid, jälgi palun prügikastide märgistust ning sorteeri oma jäätmed.

Hiiumaa külalistel on olmejäätmete jaoks võimalik soetada ettemakstud oranž kilekott, mille saab hiljem viia vastavasse konteinerisse. Rohkem info leiab valla kodulehelt: <https://vald.hiiumaa.ee/avalikud-jaatmepunktid/konteinerid>

KADRI ALJAS
TRIINU RAJASALU

Jaanipäev olgu ohutu rõõmupüha!

Peagi saame tähistada eestlaste üht armastatuimat suvepüha – jaanipäeva, mil päev on pikk ja ööpimedust vaid hetkeks. Pühade nädalavahetus oma valgete suveöödega toob Hiiumaale kindlasti palju inimesi.

Jaanipäeva eel ja selle ajal töötavad politseiametnikud justkui töömehelise suuremate jõududega, et rahustada liiklust ja reageerida korrarikkumistele. Nad panustavad sellesse, et jaanipäev oleks turvaline, ohutu ja tore kõigile saarel viibijatele.

Igäüks saab anda omapoolse panuse selleks, et pühad mööduksid ilma politsei sekkumisteta. Liikluses võiksid sõidukijuhid olla üksteisele eeskujuks – järgida piirkiirust ning veenduda enne rooli istumist enda kainuses. Kui viimase osas on kahtlus, siis tasub autovõtmed ulatada kainele juhile ja ise kõrvalistmelt kaardi-

lugejat mängida. Kõige parem oleks üldse nii-öelda roheline olla, samme koguda ja minna jaanitulele jalgsi või rattaga. Kui siiski on tarvis autorooli istuda, aga väsimus on kallal, siis soovime enne sõitu korralik uni teha.

Autojuhtidel on peale jaanipäeva tavaks praamile kihutada, sest piletid on ju ostetud, koht broneeritud ning praamiaeg paigas. Võtke seekord hoog maha, varuge aeg praamile sõiduks ning imetlege kihutamise asemel hoopis Hiiumaa ilusaid kadakaid ja põlde. Võime kohalike kinnitada, et mitte keegi ei ole veel kunagi saarel maha jäänud! Kiirustamine võib minna kalliks maksma, seega, nagu vanasõnagi ütleb – tark ei torma! Muidu võib juhtuda, et pika menetlusaja tõttu jääte praamist ikkagi maha ja saate liisaks veel ebavajaliku kulutuse rahatravina tagataskusse.

Lihtsad põhitõed järgimiseks:

- Istu rooli puhanuna – kui oled väsinud või alkoholi tarbinud, siis leia keegi teine, kes sinu asemel rooli saab istuda või lükka autosõitu edasi, et saaksid eelnevalt puhata.
- Sõida rahulikult – pea kinni piirkiirusest, kiiruse ületamine võib tuua kaasa liiklusõnnetuse või rahaträvi.
- Teavita – kui märkad inimest, kes on teistele ohtlik, istub purjuspäi autorooli või on muul moel ohuks, siis helista 112 ja kutsu abi enne, kui midagi juhtub.
- Varu aega – praamile ei ole mõtet kiirustada, sest praamid on nagu trammid, küll tuleb uus.

HELLE-TRIIN NISUMAA
piirkonnapolitseinik

Suvi maakonna bussiliinidel

Alates 13. juunist liiguvad maakonnaliinide bussid suviste sõiduplaanide järgi, mis on tavapäraselt talvistest pisut erinevad:

- Sõru laevaga seotud busside (6571, 6572, 6481, 6482, 6484) öhtune suvegraafik kehtib 03.06 – 18.08. Alates 19.08 on sõiduplaan talvine.
- 01.06 – 31.08 ootab liin 6412 Käinas ära LuxExpressi kaugliini nr 231 ning läbib Tuuletorni – Emmaste lõigu peatused ligikaudu 8 minutit hiljem võrreldes talvegraafikuga.
- Suveks on Kärkla sadam lõpp-peatusena lisatud liinidele: 6242, 6243, 6294, 6311, 6312, 6313, 6332, 6362, 6411, 6415, 6424, 6451, 6483, 6512, 6516, 6532.
- Kellaajalisi muudatusi (5–10 minutit) on liinidel: 6341, 6391, 6411, 6415, 6483, 6501, 6511/6503/6491, 6512/6492, 6515/6505, 6516, 6521, 6522, 6532, 6571, 6572, 6591, 6592.
- Liinidel 6431 ja 6432 on sõiduplaanist välja võetud peatused MOKA, MÄELTSE, KOLGA, NÕMME, LIGEMA ja MUDA, kuna neid ei kasutatud. Muutuvad peatuste läbimise kellaajad.
- Puhkepäevadel muutub hommikune Muda – Männamaa – Tuuletorni lõik nõudepõhiseks seoses vähese kasutatavusega (uus liini nr 6262). NB! Sõidusoovi korral tuleb buss ette tellida, helistades eelmisel päeval enne kl 19 telefonil 5855 8338. Buss jätkab Tuuletornist 07.30 liinina 6323 teekonda Heltermaa suunas. Heltermaa – Kärkla lõigu ajad jäävad sarnaseks teiste päevadega.
- Liinil 6411 kaob ära pikem seisuaeg Emmastes, juhul kui buss ei läbi Tohvri ringi, mis on nõudeosana. Ringi läbimisel on võimalik mõningane hiline mine alates Pärna peatusest Emmaste suunas. Pärna muutub põhipeatuseks.
- Liin 6591 väljub Öngult senise 06.20 asemel 06.30. Pärna jääb põhipeatuseks ning Sõru, Müürivahe ja Tohvri muutuvad nõudepeatusteks seoses vähese kasutatavusega. Nõudepeatuste läbimisel on võimalik mõningane hiline mine alates Pärnalt Emmaste suunale.
- Liin 6592 sõidab perioodil 13.06 – 31.08 IGA PÄEV (eelmisel suvel E – L). VIIRI ja EMMASTE KOOL muutuvad põhipeatusteks (ei pea ette tellima) ning lisandub ka põhipeatusena PÄRNA (07.23).
- Liinil 6501 muutuvad teisipäeviti peatuste läbimise ajad ning Anumägi ja Kõpu kool muutuvad nõudepeatusteks.
- Suveperioodiks jäävad liinidel 6321 ja 6322 sõiduplaanist välja Kassaris ESIKÜLA ja TAGUKÜLA peatused, mis sügisel lisati koolilaste jaoks. Piirkonda teenindab suvel liin 6461 – VAEMLA peatuses ümberistumise võimalus Lux Expressi hommikusele Tallinna suuna kaugliinile nr 204: liin 6461 jõuab Vaemlasse 07.51, kaugliin läbib peatust 07.56.
- Liin 6491 ootab pühapäeviti Luidjal ära kaugliini nr 295 saabumise ning väljub siis edasi Kalana suunas.
- Liin 6492 väljub Kalanast ettetellimisel 15.20, Kõpust 15.30 ning jõuab Luidjale, kust väljub kaugliin nr 295.

Maakonnaliinidel sõitmine on tasuline, nagu mujalgi Eestis – reisijal vanuses 20-62 a tuleb bussisõiduks pilet osta, kui tal ei ole tasuta sõidu õigust.

- **UUSVÕIMALUS MANDRILE JA MANDRILT:** LIIN 6313, millega saab Heltermaale ja Käina kaudu Kärklasse tagasi, alustab tööpäeviti väljumisega 13.50 Kärklast (seni sõitis reedeti liin 6422). Selle bussiga saab Heltermaalt kl 14.30 Rohuküla suunas väljuvale laevale. Kl 15.50 väljub Rohuküla sadamast LuxExpressi kaugliin nr 227 Haapsalu bussijaama suunas, kust jätkab teekonda 16.15 Tallinnasse. Sama liin toob reisijad 16.00 Rohuküla – Heltermaa laevale (buss väljub Tallinna bussijaamast 13.30).

SÕIDUPLAANID JA NÕUDELIINIDE TELLIMINE

Maakonnaliinide täpsem info ja nõudeliinide tellimine Hansa Bussiliinide Hiiumaa esindusest 5855 8338 (tööpäeviti kl 6-19 ja nädalavahetusel kl 9-15). Varahommikul, enne 8 väljuval liinil sõidu soovist tuleb teada anda eelmisel öhtul kella 19ks.

Kärkla bussijaam on avatud tööpäeviti kell 8-17, tel 463 1188.

Reisiplaneerija ja 24h info: www.peatus.ee.
Paberil sõiduplaane saab bussijuhtidelt, Kärkla bussijaamast, Kärklas Selveri infoletist, Käina Coopi infoletist ja osavallamajadest.

KAUGLIINID

Hiiumaa kaugliine teenindavad GoBus ja LuxExpress. Sõidu soojumiseks soovime pileti ette ära osta <https://kaugliinid.pilet.ee/> või bussijaamast (lisandub teenustasu 1 euro). Sõidukaardiga ostes on nimetatud lehelst ostes GoBusi bussipilet 5% tavahinnast soodsam. Kaart on vaja isikustada soodustuste (pensionär, õpilane jt) saamiseks.

Hea on teada:

- Kaugliini bussi piletiga laeval sõites on reisija pileti hind sarnane püsielanikule 2 eurot, mitte tavahind 4.85.
- Isikustatud ühiskaardile raha kandes jääb raha alles ka siis, kui kaart ise kaotsi läheb.
- Kui ühiskaart ei toimi, tuleb ühendust võtta Ridango infoliiniga 611 8000.
- Tasuta sõiduõiguse toimumiseks tuleb valda vastav avaldus esitada. Täpsemalt on kirjas valla kodulehel.

Sujuvaid sõite soovides
HIIMUMAA VALLAVALITSUS

Avalikel üritustel toidu ja joogi serveerimine

Alates käesolevast aastast on avalikel üritustel lubatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks üksnes korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu eesmärgiga tõsta inimeste keskkonnamärgisust, vähendada avalikel üritustel tekkivate jäätmete kogust, sh mereprügi teket. Muudatus on seotud Euroopa Liidus vastuvõetud ühekordse plasti direktiiviga, mille eesmärk on vähendada plastireostust ja edendada ringmajandust, kus materjalid püsivad võimalikult kaua kasutuses.

Pakendiseaduse kohustuse täitmine ei sõltu sellest, kas avaliku ürituse korraldamiseks on vaja taotleda kohaliku omavalitsuse luba või mitte. Avalik üritus on avalikus kohas toimuv ja avalikkusele avatud lõbustus-üritus, võistlus, etendus, kaubandus-üritus vms inimeste koos olemine, mis ei ole koosolek. Avalikkusele regulaarselt avatud koht ilma konkreetse üritusega ei ole avalik üritus korraldajate seaduse tähenduses. Näiteks ettevõtete suvepäevad, sünnipäevad jms, mis toimuvad avalikus kohas, aga ei ole avalikkusele avatud (mõeldud kitsale ringile isikutele), ei liigitu ka avaliku ürituse alla.

Miks ei tohi avalikel üritustel enam kasutada biolagunevaid ja muid loodussõbralikke ühekordseid nõusid?

Iga ühekordne toode, olgu see plastist või biolagunevast materjalist, koormab keskkonda. Biolagunevad ja komposteeruvad nõud võivad tunduda parem alternatiiv, kuid nende tootmine ja kasutamine tekitab endiselt palju jäätmeid. Näiteks keelustas Tallinna linn juba 2019. aastal avalikel üritustel plastist ühekordseid nõusid ja söögiriistu, aga lubas kasutada ühekordseid biolagunevaid ja komposteeruvaid nõusid ja söögiriistu. Tallinna linna kogemus näitas, et ühe ühekordse materjali asendamine teisega ei lahenda probleemi, sest jäätmete hulk sellest ei muutu. Loodusele on koormav nii ühekordne plast kui ka ühekordne biolagunev materjal, olgu see siis tselluloosist, bambusest või muust materjalist.

Samuti tekitavad märgistused nagu „biolagunev“ ja „komposteeruv“ tarbijates segadust, sest ei teata, kuidas neid õigesti sorteerida – kas need on bio-, pakendi- või olmejäätmed? Eestis puudub võimekus biolagunevaid ja komposteeruvaid nõusid tööstuslikult komposteerida, mistõttu jõuavad need täpselt samamoodi nagu plastist ühekordseid nõusid segaolmejäätmete hulka ja põletustehasesse või prügimäele. Kui üritustel kasutatakse ühekordseid nõusid ja söögiriistu, siis olemas kõik näinud pilte, kuidas pärast üritust

prügikastid üle ajavad või ühekordsed nõud kogu ürituse ala katavad. Kokkuvõttes ei lahenda biolagunevad ja komposteeruvad nõud avalikel üritustel jäätmeprobleemi ega vähenda keskkonnamõju. Korduskasutatavad nõud hoiavad materjalid kauem ringluses, vähendades vajadust uute loodusressursside järele ja aidates hoida keskkonda puhtamana.

Kuidas korduskasutatavate nõude kasutamine keskkonnasäästlikum on, arvestades nende pesemise, transpordi ja kasutusaja mõju?

Korduskasutatavad nõud on keskkonnasäästlikumad kui ühekordsed, sest vähendavad oluliselt jäätmeid ja materjalikasutust. Mitmed teadusuuringud kinnitavad, et korduskasutatavad nõud on keskkonnale paremad kui ühekordsed. Muidugi on oluline, et korduskasutatavaid tooteid mitmeid kordi ka kasutatakse, sest sellest tulebki sääst. Kui korduskasutatavat topsti kasutada näiteks ainult ühe korra, siis ei ole see keskkonnale kuidagi parem kui ühekordne toode. Erinevates uuringutes on hinnatud ka seda, et mitu ringluskorda konkreetne toode peaks tegema, et keskkonnasääst saavutada. Väga palju on sealjuures milliseid tooteid ja tingimusi omavahel võrrelda, kuid mitme uuringuga on jõutud järelduseni, et näiteks korduskasutatava joogitopsi osas võiks keskkonnasääst olla saavutatud juba pärast seitset kasutuskorda. Iga täiendav kasutamine pärast tasuvuspääri ületamist toob keskkonnale kasu. Teadusuuringud näitavad, et korduskasutamine on selgelt parem kui ühekordne kasutamine kuue keskkonnamõõdiku puhul, kus need on võrreldud:

- kasvuhoonegaaside heitkogused;
- veetarbimine;
- ressursside kaevandamine;
- jäätmete;
- prügistamise teke;
- plastireostus.

Tavaliselt arvatakse, et korduskasutatavate nõude kasutamine toob kaasa suurema veetarbimise kui ühekordsete nõude kasutamine. Korduskasutatavate nõude pesemiseks kulub küll vett, kuid kui kogu toodete elutsükli tervikuna hinnata, siis kõige suurem veetarbimine toimub just ressursside kaevandamise/kasvatamise ja tootmise etapis, mistõttu elutsükli tervikuna vaadates on korduskasutatavad nõud ka veetarbimise osas parem valik. Kokkuvõttes, arvestades kogu nõu elutsükli, on ühekordsete plasttoodete keskkonnamõju suur, samas kui korduskasutatavate nõude pikaajaline kasutamine ja nõuetekohane hooldus muudavad nende keskkonnamõ-

Käesolevast aastast on avalikel üritustel ühekordsete nõude kasutamine keelatud.

ju palju väiksemaks. Lisaks saab korduskasutatavate nõude kasutusaja lõppedes materjalid uuesti ringlusesse võtta, vähendades veelgi nende keskkonnamõju.

Nõuded korduskasutatavatele anumatele ja söögiriistadele

Korduskasutatavad nõud ja söögiriistad peavad olema mitme kasutuskorra jaoks kavandatud ja valmistatud ning neid kasutatakse ühel ja samal eesmärgil mitmeid kordi. Sellised nõud peavad olema toiduga kokkupuuteks sobilikud ning selle kohta peab olemas olema tõendusdokumendid. Veel peab olema loodud nõude korduskasutusüsteem, mis tagab toote korduvalt kasutamise (pesu, logistika jms). See, milliseid lahendusi korduskasutatavate nõude kasutamise tagamiseks kasutatakse, on ürituse korraldaja valik ja sõltub palju ürituse iseloomust. Eestis tegutseb mitu ettevõtet, kes pakuvad korduskasutatavate nõude ja söögiriistade renditeenust. Juhul, kui üritusel ei kasutata renditeenust ja otsustatakse iseseisvalt kohustust täita, siis tuleb tagada, et nõud ja söögiriistad on mõeldud korduvalt kasutamiseks, tagada nende kokku kogumine, pesu ning täita ka toiduohutusega seotud nõuded.

Avalikul üritusel müüvad joogid ei pea olema pakendatud korduskasutatavas pudelisse, aga kui joogi pudelist välja valad (serveerid), siis tuleb selleks kasutada korduskasuta-

tavat topsti või muud korduskasutatavat joogianumat. Lähtuda tuleks loogikast, et kas serveerimisvahendi puhul on tegemist anumaga või mitte. Ühekordseid anumaid avalikul üritusel toidu serveerimiseks kasutada ei tohi. Anumaks loetakse taldrikuid, kausse, topse, karpe. Anumaks ei loeta näiteks salvärrite, paberist taskuid, jäätisepulki.

Kui toitu müüakse kaasa ja on ka näiteks eelnevalt pakendatud (näiteks laadadel), siis sellisel juhul see nõue ei kehti, kui aga avalikul üritusel serveeritakse toitu üritusel kohapeal tarbimiseks, siis seda peab tegema korduskasutatava anumaga.

Kliimaministeeriumi veebilehelt leiab kohustuse täitmise kohta lisa info ja vastuseid erinevat laadi tehnilistele küsimustele: <https://kliimaministeerium.ee/uehekordse-plastidirektiiviga-seotud-korduma-kipluvad-kusimused#avalikud-uritusud>.

Lisaks Põllumajandus- ja Toiduameti ülevaade nõuetest, mida toitlustajad peavad avalikel üritustel järgima: <https://pta.agri.ee/avalikud-uritusud#ajutine-ja-teisaldat-avaneb-uaes-vahekaardis>.

Järelevalve

Riik kontrollib uute nõuete täitmist mitme ametkonna koostöös. Keskkonnaametil ja kohalikul omavalitsusel on õigus kontrollida, kas avalikul üritusel on täidetud pakendiseaduse nõue ehk siis toidu ja joogi serveeri-

miseks kasutatakse korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu. Selle üle, kas korduskasutatavad nõud sobivad toiduga kokkupuuteks ja on puhtad, teostab järelevalvet Põllumajandus- ja Toiduamet. Kui märgatakse, et mõni ürituskorraldaja ei täida korduskasutusnõudeid, tuleks sellest teada anda kohalikele omavalitsusele või Keskkonnaametile (telefoninumbril 1247 või 1247@1247.ee). Nad uurivad, kas tegemist oli teadmatuses või pahatahtlikkusest tuleneva rikkumisega.

Mida ürituse külastaja ise saab teha?

Võta avalikule üritusele minnes kaasa oma korduskasutatavad nõud ja söögiriistad. See mitte ainult ei aita säästa keskkonda, vaid tagab ka isikliku hügieeni ja annab sulle võimaluse valida oma lemmikstiilisi nõud. Vali kerged, kuid vastupidavad materjalid. Veendu, et nõud oleksid hõlpsasti puhastatavad ning pakendamisel ja ladustamisel mugavad.

Olles varustatud korduskasutatavate nõudega, keskendudes praktilisusele, hoides nõude puhtust, vältides raiskamist ja austades ümbrust, saad tagada meeldiva ja jätkusuutliku avaliku ürituse kogemuse ning annad teistele külastajatele eeskuju.

**KADRI ALJAS
TRIINU RAJASALU**
koostöös kliimaministeeriumiga

Joogivesi

Joogivesi on Hiiumaal lisaks veevärgile tagatud tänu arteesiakaevudele, mida Kärldas on rohkesti, eriti Aia tänava kandis. Avaliku ligipääsuga suuremad kaevud asuvad:

- Aia ja Pika tänava nurgal (kraaniga, autodele parkla);
- Keskkonnaameti hoovis Kõrgessaare mnt 18;
- Tiigi ja Karja tänava ristumiskohal sisekurvis;
- Vabaduse tänava lõpus, Rimi poest 1,2 km edasi paremat kätt.

Hea teada: Kärldla keskväljaku joogiveekaevus voolab Kärldla Veevärgi vesi.

ASi Kärldla Veevärk juhataja Toomas Katteli sõnul on ka arteesiavesi tegelikult tavaline põhjavesi, kuid mõnedes paikades on see vettpidava savi kihiga tõttu survealine. Kärldla veevärgis on enamasti kasutusel samast veekihi pärit vesi, mis purskab välja ka Kärldla arteesiakaevudest. Erinevus on selles, et veevärgivett puhastatakse liivafiltri töötlemisega ja vee kvaliteeti kontrollitakse pidevalt.

Arteesiakaev. Foto: Piret Almiste, visitestonia.com

Kujunda lapse koolivaheaeg aktiivseks

Hiljutised uuringud kinnitavad paraku tõsiasja, et Hiiumaa noorte liikumisharjumustega on lood kehvad ning Hiiumaa laste seas esineb ülekaalu rohkem kui mujal Eestis. Samas on sportliku vaba aja veetmise võimalused Hiiumaal suisa suurepärased.

Seega kutsume vanemaid andma oma panus ja kujundama noorte suvepuhkuse füüsiliselt aktiivseks, pakkudes lastele ekraanivaba aega.

Osa suvest võimaldavad noortele tegevusi noortekeskused. „Noortekeskused lõpetavad hooaja Hiiumaa õpilasmalevaga, mis toimub 25.–30. juunil,“ ütles Hiiumaa Vallavalitsuse noorsootöö spetsialist Kätlin Tammeveski. „Malevas osaleb 30 Hiiumaa noort, kes teevad heakorratöid üle Hiiumaa.“

Mida õues teha?

Kärdlas on noortele kasutada skatepark, väljõusaal spordihoones juures ja rannas, rannavolle väljakud, korvpalliväljak spordikeskuse juures, madalseiklusrada rannapargis, staadion. Palukülas on äge jalgrattarada ja disc golf'i rajad.

Paladel on kooli kõrval tasakaalulint. Spordihoones ees asuvad ronimispüramiidid ja pingpongi välilaud ning hoone taga rannavolle- ja korvpalliplats. Nn vanal staadionil jalgpalliväljak, madalseiklusrada ja disc golf.

Käinas on lisaks Tuuletornile mänguväljak, kardirada, väljõusaal, disc golf'i rada ja skate-ala.

Emmaste keskuses on disc golf'i rada, madalseiklusrada, väljõusaal, miniarena. Noortekeskuse juures on skate rambid ja slack-line ning kooli juures mänguväljak, ronimisatraktsioon, staadion, tenniseväljak ja palliplatsid. Samuti on kokkuleppel võimalik kasutada Emmaste spordihalli.

Kõrgessaares saavad noored kasutada väljõusaali, palliväljakuid ja pargis disc golf'i rada.

Suuremõisas on noorte kasutada väljõusaal ja palliväljakud.

Kätlin Tammeveski tõi esile ka saarel elamise eeliseid: „Loomulikult saavad noored veeta vaba aega Hiiumaa randades ujudes, palli mängides või näiteks hoopis purjetamise treeningus, mis toimuvad erinevates Hiiumaa piirkondades.“ Hiiumaal toimub suvepuhkuseks ka mit-

Orienteerumisneljapäev Puskis. Foto: Katrin Kivi

meid laagreid. Ka Hiiumaa matkarajad ootavad avastamist.

„Spordiüritusi jagub meil suveks nii lastele kui ka täiskasvanutele,“ kinnitas

Hiiumaa Spordiliidu peasekretär Kertu Laur, kutsudes kõiki sportima.

KATRIN KIVI

Hiiumaa lennuühendus suvel

Hiiumaa lennuühendus toimub suvel tavapärase sõiduplaani alusel, lisalende plaanitud ei ole.

Tallinn – Kärdla lennuliini tavapilet maksab alates 17. juunist 28 eurot. 15% soodsam hind on:

- 65-aastastele ja vanematele reisijatele;
- 2–6-aastastele reisijatele;
- statsionaarses õppevormis õppivale õpilasele ja kuni 24-aastasele üliõpilasele;
- raske või sügava puudega isiku saatjale.

Tasuta lennu võimalus on kuni 2-aastasel lapsel ning raske või sügava puudega isikul.

Puudega reisijal palume lennu vormistamiseks ühendust võtta lennuvedaja klienditoega, saates meili koos soodustust tõendava dokumendiga support@nyx.ee.

Hea teada:

- NyxAiri klienditoe telefonil 634 7236 vastab teenindaja ajavahemikus 2 tundi enne ja 1 tund pärast sõiduplaanijärgset lennuaga. Helistajal tasub olla kannalik – pärast ingliskeelset juttu võtab kõne vastu eestikeelne teenindaja või saate pärast signaali jätta oma teate automatvõtjale.

Foto: Piret Sedrik

- Argipäeval Tallinna poolt hommikusele lennule tulles on mõistlik pilet varem soetada, sest Tallinna lennujaamas müüb lennupileteid Estairi kassa, mis avatakse tööpäeviti kl 9.
- 24 h saab piletit osta NyxAiri veebilehelt flynyx.com.
- Lennupileteid saab osta ka Kärdla lennujaamast, tel 463 1381.
- Autoga tulijail on soovitatav lennujaamas olla vähemalt 45 minutit enne len-

nu väljumist, et lennule registreerimiseks vajalikud toimingutega õigeaegselt valmis jõuaks.

- Check-in lõpeb Tallinnas 30 minutit ja Kärdlas 20 minutit enne lennuaga.
- Lennule saab registreerida ka lennufirma veebilehel 24 tundi enne lennu plaanikohast väljumist.
- Täpsem info Kärdla lennujaama kassast tel 463 1381 või NyxAiri klienditoele tel 634 7236 või support@nyx.ee.

HIIUMAA
- Liigub -

Liikumissari "Hiiumaa Liigub 2024" kutsub hiidlasti liikuma. Osaleda saab nii individuaalselt kui ka tiimina. Sarja auhinnaloosis osalemiseks tuleb individuaalarvestuses osa võtta vähemalt kuuest etapist. Kaheksal etapil osalenute vahel loosime välja kaks peaauid. Tiimide arvestuses on auhinnad kolmele enim punkte saanud tiimile.

Tule ise ja võta sõber ka kaasa! Registreerimine:

	24. veebruar	Vabariigi aastapäeva matk
	1.-31. märts	Jõusaaliku
	1.-30. aprill	Ujumiskuu
	16. aprill	Seiklusorienteerumine Kärdlas
	23. aprill	Jüripäeva matk Kõrgessaares
	1. mai	Kärdla linna jooks
	13. mai	Emmaste emadepäeva jooks
	22. juuni	Kõrgessaare jaanijooks
	27. juuli	Anne Golubi mälestusvõistlus
	14. august	Discgolfi nädalamäng
	1.-30. september	Tennisekuu
	7. september	Hiiumaa rattamatk
	4. ja 5. oktoober	Hiiumaa rattanädalavahetus
	23. oktoober	Kommijooks
	1.-30. november	Ronimiskuu
	24. detsember-01. jaanuar	Matk "köhtu ruumi"

Sarja toetajad:

Löö kaasa loodusvaatluste väljakutses ja osale metsaretkedel

Lääne-Eesti biosfääri programmiala korraldab 18. mail mitmel saarel põnevaid ja harivaid loodusmatku, mille koondnimetuseks sai „Vabadus liikuda mööda elurikkust“. Biosfääripäeva matkadega sai alguse kogu suve kestev loodusvaatluste väljakutse avastada meie looduse väärtusi, paiku ja liike, mida varem pole kohatud.

Väljakutse kestab 18. maist kuni 18. septembrini, koostöös Keskkonnaagentuuri loodusvaatluste nutirakendusega, mille saab vabalt alla laadida veebilehelt va.keskkonnainfo.ee. Vaatluse tegemisel vali projekt „Biosfääripäev 2024“ ning juba saadki oma vaatluse sisestada. Kindlasti tuleb tähele panna, et vaatlus peab olema läbi viidud Lääne-Eesti saarte biosfääri programmialal, st Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Vormsil või Ruhnus. Sinu vaatlused on olulised Eesti looduse mitmekesisuse kaardistamiseks! Parimatele loodusvaatlustele on välja pandud ka hinnalised auhinnad Matkaspordil.

Koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK) toimub suve jooksul veel mitu matka, kuhu kõik huvilised on oodatud. 17. juulil kell 13–15 metsaretk „Elu ilma ääre peal“. Algus RMK Ristna külastuskeskuses.

16. augustil kell 16–17.30 metsaretk „Kodumaised puud ja põõsad“. Algus RMK Ristna külastuskeskuses.

20. septembril kell 11–16 metsarahvapäeva matk. Algus RMK Ristna külastuskeskuses.

Kärdla Lasteaed

Kärdla Lasteaed kuulutab välja konkursi * lasteaiaõpetaja 1,0 ametikohale tööleasumisega 12.08.2024

- * lasteaiaõpetaja 1,0 ametikohale tööleasumisega 30.09.2024
- * õpetaja abi 1,0 ametikohale tööleasumisega 30.07.2024

Avaldus, CV ja kvalifikatsiooninõuetele (Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded §18) vastavust tõendavate dokumentide koopiad esitada hiljemalt 8. juuli 2024 elektrooniliselt lasteaed.kardla@hiiumaa.ee või aadressil Kalda 11, Kärdla, 92413, Hiiumaa.

Täiendavat infot saab küsida tel 463 2125, 502 3058.

TEATED

27.08.2023 toimub Hiiu maal esimesse klassi astujatele koolieelikute päev, mis on sisustatud erinevate töötubadega ning koostegemis- tega. Täpsem info edastatakse lapsevanematele augusti alguses.

.....

Hellamaa haruraamatukogu uus asukoht on **Hellamaa perekeskus**
17.06–16.08 avatud
T 12–18
E-post: raamatukogu.hellamaa@hiiumaa.ee
Telefon: +372 5454 0913

Suuremõisa haruraamatukogu uus asukoht on **Suuremõisa loss**
Peauksest tulles pööra paremale ja astu sisse parun von Ungern- Sternbergi kabinetti
17.06–16.08 avatud
K 12.00–18.00
R 10.00–15.00
E,T,N –suletud

Aadress: Lossi tee 3, Suuremõisa
E-post: raamatukogu.suuremõisa@hiiumaa.ee
Telefon: +372 5454 0913

Juunist alustas tööd Hiiumaa Tervisekeskus

Alates 1. juunist osutab Hiiumaa Tervisekeskus OÜ üldarstiabi kolmele nimistule:

- nimistu N0326 (varasemalt teenindas Hiiuviide OÜ);
- nimistu N0327 (varasemalt teenindas Päevasaare Perearst OÜ);
- nimistu N0324 (varasemalt teenindas Helve Kansi OÜ).

Hiiumaa Tervisekeskuses on kaks filiaali ning patsientidel on võimalik valida mõlema vahel. Alles jäävad harjumuspärased asukohad:
○ Kärkla filiaal, Rahu 2-1;
○ Käina filiaal, Mäe 2.

Tervisekeskuse **uus üldnumber** on **602 2111**, koduleht <https://www.hiiumaatervis.ee/>. Perearstidega saab ühendust ka läbi perearst24.ee keskkonna.

Tervisekeskuses töötavad perearstid dr Helve Kansi, dr Andres Lasn ja dr Priit Marmor.

Hiiumaa hambaarstide suvised puhkused

Teenuse osutaja	Aadress	Kontakt	Suvised puhkused 2024
Angela Sivonen Hambaravi OÜ	Kärkla, 92414 Heltemaa mnt 12	463 1551	22.–26. juuli 19.–23. august
Emmaste Hambaravi OÜ	Emmaste, 92257 Nõmme küla, Liiva talu	462 2403 5695 2086 liivilaanem@hotmail.ee E-K kl 9-15	1.–31. juuli
Heli Mikk Hambaravi OÜ	Kärkla, 92414 Põllu 1	463 3006 helimikk1@gmail.com	8.–28. juuli
Meliva Kärkla Hambaravi	Kärkla, 92414 Rahu 2, Hiiumaa Haigla polikliinik	5348 3349	8.–28. juuli
Käina Hambaravi	Käina, 92101 Hiiu mnt 1b	463 6354	12.–19. juuni 12.–18. august
Kadri Hambaravi OÜ	Kõpu, 92212 Hiiu maakond	5353 2882 kadrihambaravi.ee	8.–22. juuli 5.–12. august

HIIUMAA TEATAJA

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetaja: Triinu Rajasalu, tel 5470 0607

Kujundus ja küljendus: MK Meedia OÜ
Trüükikoda: Printall

Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel. Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks info@hiiumaa.ee.

Suvitades saab tervisenõu perearsti nõuandetelefonilt 1220

Saabumas on kauaoodatud puhkused, kuid suvi võib kaasa tuua ka mitmesugused terviseohud. Mis olukorras ja milliste terviseuredega saab abi perearsti nõuandetelefonilt?

„Perearsti nõuandetelefon 1220 on abiks siis, kui inimene soovib teada, kas tema tervise- murega tuleks pöörduda erakorralise meditsiini osakonda, perearsti poole või saab olukorra lahendada koduste vahenditega. Nõuandetelefonilt saab abi ka siis, kui tervise- mure tekib väljaspool perearsti tööaega, riiklikel pühadel, puhkuste ajal väljaspool kodukohta või välisriigis viibides,“ ütles **Confido esmatasandi tervisteenuse juht Diana Timošova**. Confido andmetel on selle aasta esimese viie kuuga perearsti nõuandetele- foni 1220 meedikutelt abi küsinud 108 336 inimest. „Tööpäeviti aitasime 69 061 inimest, nädalavahetustel oli pöördumisi 39 275. Enim on teinud inimestele muret palaviku ja viirustega seonduv (15 200 kõnet), küsimused ravimite (15 351) kohta, kõrge või madala vererõhuga seonduvad mured (9401 kõnet) ja tervishoiusüsteemi korraldusega seondu- vad küsimused (8926). Sagedamini pöördutakse ka kõrvalvõlga, erinevate lihaskonna valude ja ka traumade korral. Võrreldes eel- neva aastaga on vaimse tervisega seotud kõnede arv kasvanud ligi kaks korda (2023. aastal 2947 vs 2024. aastal 4559), märgata on ka ravimitega seonduvate pöördumiste ar-

vu kasvu (2023. aastal 11 083 ja 2024. aastal 15 351),“ kirjeldas Timošova.

Suvisel ajal võib nõuandetelefonilt küsi- da ravisoovitusi näiteks väiksemate vigas- tuste ja olmetraumade korral, nagu kukku- mise tagajärjel tekkinud põrutuste, haavade ja pindmiste marrastuste korral, samuti na- hapõletuste hooldamise teemal. Ka esineb suvisel ajal rohkem allergiaid, nahalööbeid ja putukahammustusest tekkinud ärritusi, mille leevendamiseks saab samuti kasulike nõuandeid 1220 meedikutelt.

Helistaja soovil saab nõuandetelefonilt ka isikustatud nõustamist. Selleks tuleb en- ne kõne algust end autentiid mobiil-ID või Smart-ID-ga. Isikustatud nõustamisel saa- vad perearsti nõuandetelefonilt meedikud hädavajadusel pikendada ravimiresepti või teha Terviseportaali sissekande töövõi- metuslehe vajadusest, seda tehakse nädala- vahetustel ning riigipühadel kella 8.00 kuni 22.00. 2024. aasta esimese viie kuuga on teh- tud 3482 isikustatud nõustamist. Neist enim on olnud retsepti väljastamise soov, aga on ka teada antud töövõimetuslehe vajadusest.

Perearsti nõuandetelefon vastab kõnedele 24/7. Pöörduda võib nii eesti kui ka vene kee- les. Inglisekeelset nõustamist osutatakse iga päev kella 15.00 kuni 17.00.

Hea teada enne helistamist telefonile 1220!

- enne helistamist kraadige ennast või abi- vajajat (eriti oluline väikelaste puhul!);

Kui
aaloe nahka
ei rahusta

Perearsti nõuandetelefon
1220

Helista julgelt 24/7

Välisriigis +372 634 6630

- võimalusel mõõtk vererõhku ja pulsisage- dust ning pange info paberile kirja;
- kui tarvitate ravimeid, siis olge vajadu- sel valmis nõustajale nende kohta infot andma;
- hoidke paber ja pliats käepärast, et saak- site vajadusel koduse ravi juhised kir- ja panna;
- hoidke võimalusel enda isikut tõendav do- kument käeulatuses;
- 1220 numbrile helistades kehtib alati kõ- neteenuse numbri tavatariff ja hind ku- juneb vastavalt helistaja telefonioperaa- tori hinnakirjale. Lauatelefonile +372 634 6630 helistamine on tasuta, kui kõnemi- nutite hulk ei ületa teie ja telefonioperaa- tori vahel sõlmitud lepingus ettenähtud mahtu. Hinnainfo leiate veebiaadressilt www.1220.ee.

Hiiumaa Halduse juhina alustab 1. juulist Indrek Ulla

Indrek Ulla on sündinud ja kasvanud Hiiu- maal. Peale kutse- ja keskhariiduse omanda- mist suundus Indrek Tallinnasse, kus jätkas oma haridusteed Eesti Mereaka- deemia meremajanduse teadus- konnas kalandusinsener-kon- sulendi erialal. Peale ülikooli asus ta tööle Mereinspektsi- oni, mis hiljem liideti Keskkon- nainspektsiiooniga ning täna- seks kannab nime Keskkonna- amet. Tema esimeseks ülesandeks oli üles ehitada ja korraldada rah- vusvahelistes vetes püügitegevuse vaat- lusprogramm, mille riik oli endale kohus- tuseks võtnud. Tema karjäär edenes samas asutuses 25 aastat, mille kestel juhtis Indrek erinevaid üksusi ning valdkondi. Viimastel aastatel vastutas ta viie järelevalvevaldkon-

na ja tervikteenuse arendamise ning toimi- mise eest nii siseriiklikult kui ka väljaspool Eesti jurisdiktsiooni (viimane peamiselt ka- landusega seotud kohustuste osas).

„Usun, et minu senine töökoge- mus ning teenistuskäik on and- nud piisava ettevalmistuse ühe asutuse strateegiliseks juhtimi- seks ja järjepideva arengu taga- miseks,“ ütleb Ulla.

Indrek kinnitab, et tunneb end igakülgset kogukonna liik- mena ning suhtub Hiiumaa hea- olusse täie tõsidusega. Indrek sõnas, et peab seda ametikohta parajaks väljaku- tuseks, kuid amas annab see hea võimaluse panustada kodusaare väärtustesse ja taga- da kogukonnale parim võimalik haldustee- nus. „Usun, et minus on seda ambitsiooni ja

pühendumist, mida sellel ametikohal tööta- des eeldatakse,“ ütles vastloodud Hiiumaa Halduse uus juht.

Indrek Ulla tegeleb aktiivselt purjetami- sega ning mängib tennist. Ta tõdeb, et on ka oma iseloomult tulemustele orienteeritud, et igas ettevõtmises parim võimalik lahendus saavutada. „Võistluspurjetamine avamere- jahi meeskonnas on täiustanud ka minu töö- alaseid isikoomadusi eelkõige meeskonna- tööks,“ nendib Ulla.

Lisaks auto juhtimise õigusele omab Indrek ka väikelaevajahi ja tüürimehe tun- nistust.

Munitsipaalasutuse Hiiumaa Haldus tegevuse eesmärk on Hiiumaa valla terri- tooriumil kommunaalmajanduse korral- damine, heakorra tagamine ja kinnisvara haldamine.

Hiiumaa sai juurde ühe uue rahvatantsujuhi ja ühe tubli tegija

Maikuu 11. päeval lõpetas Eesti Rahvakul- tuuri Keskuse rahvatantsujuhtide kooli jär- jekordne lend. Kahekümne lõpetaja hulgas oli ka hiidlane, Emmaste kooli õpetaja **Tii- na Koit**. Kaks aastat õpinguid oma põhitöö kõrvalt, mille käigus omandati eesti rahva- tantsualaseid teadmisi ja oskusi, sai möö- danikuks. Tere tulemast, Tiina, meie rah-

vatantsujuhtide perre!

Juunikuu 8. päev rõõmustas meid Eesti Folkloorinõukogu aastatunnustusega „Aas- ta juhendaja 2024“, mille pälvis Kärkla Kul- tuurikeskuse rahvatantsuõpetaja ja Hiiu- maa Pillisõprade Seltsi eestvedaja **Jaanika Kuusk**. Lisaks aasta juhendaja tunnustuse- le anti välja veel 5 tunnustust - aasta korral-

daja, aasta tegu, aasta folkloorirühm, aasta folkloorikuraator, teotugi. Tunnustusi jagas Sörvest Põlvamaani. Auhinnad jagati välja Tallinna vanalinna päevade pärimuskülas.

HELLE-MARE KÖMMUS

Eesti Rahvakultuuri Keskus
Hiiumaa rahvakultuurispetsialist

1.-3. augustil 2024
**Kodukohvikute
päevad
Hiiumaal**
hiiumaa.ee/kodukohvikutepaevad

DETAILPLANEERINGUD

Saarelepa maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Hiiumaa Vallavalitsuse 28.05.2024 korraldusega nr 329 kehtestati Saarelepa maaüksuse (katastritunnus 39201:002:0104) detailplaneering (Dagopen Arhitektuuribüroo töö nr 22-18).

Planeeringu eesmärgiks on jagada Saarelepa maaüksus üheks ärimaa ja üheks maatulundusmaa krundiks ning määrata kruntidele ehitusõigus hoonete rajamiseks. Samuti ehitustingimuste määramine, liikluse ja parkimiskorralduse lahendamise ning tehnovõrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride määramine.

Kehtestamise korralduse ja planeeringuga on võimalik tutvuda töö ajal Hiiumaa Vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja valla veebilehel.

Heltermaa sadama detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanek

Hiiumaa Vallavalitsus korraldab Heltermaa külas asuva Heltermaa sadama detailplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avaliku väljapaneku 01.06.–30.06.2024 tööpäevadel tööajal Pühalepa Osavalla Valitsuse majas (aadress Vallamaja, Tempa küla, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel Heltermaa sadama DP eskiisi.

Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub 15. juulil 2024 kl 16.00 Heltermaa sadamas merevaksali reisirajatises (aadress Heltermaa sadam/1, Heltermaa küla, Hiiumaa vald).

Planeeringuala hõlmab Heltermaa külas asuvaid Heltermaa sadam (katastritunnus 63902:001:0645), Suuremaja-Sadama (katastritunnus 20501:001:1343), Anti (katastritunnus 63902:001:0050), Unga (katastritunnus 63902:001:0255), Heltermaa alajaam (katastritunnus 63902:001:2230), Elisa mast (katastritunnus 63902:001:0620), osaliselt 80 Heltermaa-Kärdla-Luidja tee (katastritunnus 63902:001:3971) ja 12101 Heltermaa-Sarve-Aruküla tee (katastritunnus 63902:001:4010) kinnistuid ning piirnevad mereala. Planeeringuala ligikaudne suurus on 9,4 ha.

Planeeringus on kavandatud Heltermaa sadam, Suuremaja-Sadama, Anti ja Unga kinnistute piiride muutmise teel moodustada üks sadama maa (tootmismaa) krunt, lisaks säilitatavatele hoonetele ette nähtud täiendav ehitusõigus kaubasadama hoonete rajamiseks, kavandatud uue kaubakai rajamine ning täiendav juurdepääsutee

kaubasadamale. Detailplaneeringuga määratakse ka haljastuse ja heakorrasuse põhimõtted, tehnovõrkude- ja rajatiste paigutus, servituutide ja kitsenduste vajadus, ehitiste arhitektuursete tingimused, lahendatakse ära liikluskorralduse põhimõtted.

KSH aruandes analüüsiti detailplaneeringuga kavandatava tegevuse eeldatavalt kaasnevat mõju erinevate keskkonnaaspektide loikes. Hinnangutest ja mõjude kokkuvõtlikult esitusest saab järeldada, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulisi tugeva negatiivse mõjuga aspekte. Kaasnevad negatiivsed mõjud on leevendatavad.

Moka külas Kärdla detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Hiiumaa Vallavolikogu 16.05.2024 otsusega nr 190 otsustati algatada detailplaneeringu koostamine Moka külas asuval Kärdla kinnistul (katastritunnus 20501:001:1904, pindala 4,76 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) ja jäeti algatamata detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Detailplaneeringu eesmärgiks on jagada Kärdla maaüksus elamumaa ja maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksusteks, määrata elamukruntidele ehitusõigus üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks, hoonestusalad ja ehitustingimused, lahendada liikluse ja parkimiskorraldus, määrata haljastuse ja heakorra põhimõtted ning tehnovõrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride asukohad. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta osaliselt Käina valla üldplaneeringut lubades Kärdla maaüksusel väiksemaid krunte kui 1,0 ha. Planeeringuala suurus on ca 4,76 ha.

Koostatud eelhinnangu kohaselt ei kaasne käesoleva detailplaneeringu elluviimisega olulist negatiivset keskkonnamõju, kuna detailplaneeringuga kavandatav tegevus ei ületa eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit ega vara, puudub oluline mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Keskkonnaameti 02.04.2024 hinnangul ei kaasne planeeritava tegevusega eeldatavalt olulist keskkonnamõju.

Algatamisel teadaoleva info põhjal täiendavate uuringute läbiviimise vajadus puudub.

Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Hiiumaa Vallavalitsus (aadress Keskväljak 5a, Kärdla, Hiiumaa vald, 92413) ja kehtestaja Hiiumaa Vallavolikogu (aadress Keskväljak 5a, Kärdla, Hiiumaa vald, 92413).

Otsusega saab tutvuda tööajal Hiiumaa vallavalitsuses (aadress Keskväljak 5a, Kärdla, Hiiumaa vald, 92413) ja Hiiumaa valla veebilehel.

Palukülas Paeotsa detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine

Hiiumaa Vallavalitsuse 05.06.2024 korraldusega nr 349 võeti vastu Hiiumaa vallas Palukülas asuva Paeotsa kinnistu detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP23-05). Planeeringuala suurus on ca 1,1 ha. Planeering näeb ette Paeotsa katastrüksustele hoonestusala määramise kuni 4 hoone (elamu ja abihooned) püstitamiseks maksimaalse ehitisealuse pinnaga 400 m² koos olulisemate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega. Juurdepääs planeeringualale ja tehnovõrkudega liitumine on kavandatud üle Vana-Mardi kinnistu, kus eelnevalt on sõlmitud juurdepääsuvõrgu servituut. Detailplaneering on vastavuses Pühalepa valla keskosa üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 27. juuni kuni 11. juuli 2024 tööpäevadel tööajal Pühalepa osavalla valitsuses aadressiga Vallamaja, Tempaküla, Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel.

Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 30, Kadaka ja Rannamäe maaüksuste detailplaneeringu algatamine

Hiiumaa Vallavalitsuse 05.06.2024 korraldusega nr 350 algatati Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 30, Kadaka ja Rannamäe maaüksuste (katastritunnused 39201:004:1520; 39201:004:6150; 39201:004:6140; 20501:001:0915; 29201:004:1029) detailplaneeringu koostamine ja väljastati lähtetingimused.

Planeeringu koostamise eesmärgiks on Tööstuse tee 30, Kadaka ja Rannamäe maaüksuste piire muuta nii, et tekib 4 ehitusõigusega krunti üksikelamute ja abihoonete püstitamiseks (üks üksikelamu ja kaks kõrvalhoonet ühel krundil), teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse määramine, servituutide ja kitsenduste vajaduse määramine, arhitektuursete tingimuste määramine hoonetele.

Korralduse ja väljastatud lähtetingimustega saab tutvuda Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja avalikus dokumendiregistris.

Kõrgessaare päevakeskuses

- Pühapäeval, **23. juunil** Lauka jaanituli (muuhulgas meie *line-* ja seeniortantsijad, lauljad ja Ungrulust esinevad seal). Kogunemine alates kell 19.00, etenduse algus kell 20.00.
  - Laupäeval, **6. juulil** väljasõit Haapsallu, V eestirootslaste laulu- ja tantsupidu Haapsalu piiskopilinnuses „Kaugemalt ja lähemalt“. Osalustasu 10 eurot.
  - Neljapäeval, **11. juunil** alates kell 12.00 ja reedel, **12. juunil** alates kell 8.00 **massaažiteenus**. Järgmised vastuvõtu päevad on **1. ja 2. augustil**. Eelnev registreerimine Sigrid Petrilainen tel 529 7429.
  - Kolmapäeval, **24. juulil** Kroogi talus triibuseeliku keerutamine „Masina ja pesu päev“. Tantsurühm Martad on seal eestantsijad.
  - Pühapäeval, **28. juulil** kell 12.00 Hiiumaa Pensionäride Ühenduse **Memme-Taadi perepäev** Viscosa Kultuuritehases. Osalustasu 10 eurot (ettemaks). Registreerimine tel 5333 9472 (Katrin).
  - Kolmapäeval, **31. juulil** väljasõit Vohilaiule. Osalustasu 15 eurot.
  - Reedel, **2. augustil** kell 12–18 kohvik „Siit nurgast ja sealt nurgast“ päevakeskuses.
  - Esmaspäeval, **12. augustil** alates kell 8.30 **pediküüriteenus**. Lisainfo Eve Heinmaa tel 516 3126.
  - **27.–29. augustil** väljasõit Piirissaarde.
- Lisainfo, transpordivajaduse teatamine ja tegevustes osalemise registreerimine tel 5333 9472, Katrin.
- Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida tel 504 2292, Inna.

TEADE

Sotsiaaltoetuste taotlemine

- 11. juuli ja 15. august taotluste vastuvõtmine Viskoosas.
- Info: Liis Sinilaid, tel 5855 3736, liis.sinilaid@hiiumaa.ee

NÄITUSED

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

Avatud E-R kl 10–18.

21.06–20.08 Enn Kunila kunstikollektsiooni näitused Hiiumaal: Olev Subbi aktimaalid. Näitus avatud iga päev 10–18, neljapäeviti 10–20.

7.06–26.08 „Piltidega imet tabamas“ lasteraamatute illustratsioonide näitus. 6.08–6.09 Maret Melderil maalid.

HIIMUMAA MUUSEUMI PIKK MAJAJA

Avatud E-P 10–18.

21.06–20.08 Enn Kunila kunstikollektsiooni näitused Hiiumaal: Konrad Mägi ja tema kaasaegsed. Näitus avatud iga päev 10–18, neljapäeviti 10–20.

Avatud meenepood ja laste mängutuba.

KASSARI MUUSEUMIMAJA

Avatud E-P 10–18.

Näitus „Näitemängust Kassari saarel“. Näitus on avatud suvehooajalõpuni. Püsinäitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa“.

Avatud meenepood.

RUDOLF TOBIASE MAJAMUUSEUM

Avatud K-P kell 10.00–17.30.

Helilooja Rudolf Tobiasi elu ja looming. Avatud meenepood.

MIHKLI TALUMUUSEUM

Avatud E-P kell 10–18.

Üle-eelmise sajandi eluolu, hooned ja lood.

Näitus „Põrgukärbest vanamoore ehk

nopeid Hiiumaa mesindusest“.

NELJA NURGA GALERI

Avatud 1.07–10.08 N-L 11–15, 15.–31.08 R-L 11–15.

30.05–01.07 Ott Kadariku personaalnäitus „Vaated ja lõiked“. 28. juunil toimub galeriis kohtumine autoriga.

4. juulil kell 16.00 avatakse Hiiumaa kunstnike suvenäitus „10x4 nurka“.

15. augustil kell 16.00 avatakse Jaana Kormašovi keraamikanäitus.

Galerii müügiosas Hiiumaa ja Hiiumaa seotud loojate looming. Avatud ka kokkuleppel: Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Helle-Mare Kömmus 529 9429, Kalli Sein 503 2246 või sõnumites www.facebook.com/neljanurga.

RISTNA TULETORN

Ristna tuletornis hüpiknäitus „Eiffel Ristna tuletornis“. Näitus jääb avatuks kuni 31. oktoobrini.

TAHKUNA TULETORN

Avatud E-P kl 10–19.

SÖRU MUUSEUM

Püsinäitus „Taasleitud asjad“, näitus „Mootorpurjekas Alar“ ning väike Liia Lüdigi-Algere teoste näitus. Näituste külastamine, koguga tutvumine ja ruumide kasutamine eelneval kokkuleppel Tel 524 2080, eve.ellerm@hiiumaa.ee.

SUUREMÕISA LOSS

E-R kl 9–16.

Püsinäitus, giidituurid lossis. Külasta-

mise kokkulepped tel 515 8381, info@suuremoisaloss.ee.

ORJAKU SADAMA KÜLAMAJA

Avatud IGA PÄEV 9.00–18.00.

Infopunkt, meenepood, kaugtöökontor, näitused: Janika Roosa maalinäitus „Kallas tõukab. Meri tõmbab“, stendinäitus Hiiumaa purjetamise ajaloo. Info tel 5244 820.

NELJA NURGA UUS INFO:

4. juulil kell 16.00 avame Hiiumaa kunstnike suvenäituse „10x4 nurka“.

15. augustil kell 16.00 avame Jaana Kormašovi keraamikanäituse.

Galerii müügiosas Hiiumaa autorite looming, kunst, trükised, helikandjad. Galerii avatud 1.07–10.08 N-L 11–15, 15.–31.08 R-L 11–15. Avatud ka kokkuleppel: Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Helle-Mare Kömmus 529 9429, Kalli Sein 5032 246. FB #neljanurga

REIGI PASTORAAT

1. juulil kell 17.00 avame suure suvenäituse „Genius Loci V. Omad. 1813.1867.2024“ Kaasaegne graafika, ajalooline taust 19. saj ja baltisakslased.

Avatud 2.07–21.08.2024, T-P 12–17. Esmaspäeviti suletud. Pilet 5 €/3 €. Loengud, kuraatorituurid. FB #reigipastoraat

KODU OOTAVAD KASSID HIIMUMAA KODUTA LOOMADE TURVAKODUS

NORRIS

Sünd: 2010
Sugu: isane (kastreeritud)

KLAARA

Sünd: 2023
Sugu: emane (steriliseeritud)

MAŠA

Sünd: 2017
Sugu: emane (steriliseeritud)

Lisainfo: tel 523 6827 või FB-s „Hiiumaa koduta loomade turvakodu“

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

EVE LAUR
EEVE KULI
ENE TREISALT
ROLAND TALVIS
JÜRI USIN

SÜNDMUSED

R, 21. juuni

kl 12–17.30 riideringlusreede Suuremõisa noortekeskuses – suvised riided, too või vii kuni viis eset tasuta. Oodatud on terved ja puhtad suvereedid lastele ja noortele.

kl 21 Viscosa LIVE: Puuluup, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5609>.

L, 22. juuni

kl 12–16 väike jaanipäeva maitsete laat Orjaku sadamas. Info tel 524 4820.

kl 16 suitsusaunapäevad – jaanipäeva sats, Mihkli talumuuseum 6€–15€, <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173975>.

kl 19.00 Käina jaanituli Padarimäel.

Vanade kalade regatt 2024, Kärkla sadam, <https://jkdago.ee/vanade-kalade-regatt-2024/>.

Hiiumaa MV orienteerumises tavarada, Kõpu, <https://hok.ee/>.

22.–24. juuni jaanipäev Ranna Surfikülas, Suurerannaküla. Tasuta. <https://surfmaster.ee/jaanipaev-hiiumaa/>.

Kõrgessaare jaanijooks, bit.ly/hiiumaaliigub2024.

P, 23. juuni

kl 12–14 maakaitsepäev Kärkla sadamas. Kaitseliidu pidulikriivistus. Oma tegemisi ja tehnikat tutvustavad PPA, Päästeamet, Kaitseliit, Naiskodukaitse, Noorkotkad, Kodutütred, kiirabi, merrepäästjad, liitlased.

kl 12–17.30 32. jaaniturniir korvpallis Hiiumaa spordikeskuses.

kl 18 Sõru jaanituli. Jaanimängud, rahvatantsuseltskond PÕKA, ansambel PLAYER.

kl 15 suitsusaunapäevad – jaanipäeva sats, Mihkli talumuuseum 6€–15€, <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173975>.

kl 19 Kassari jaanituli Kassari kiigeplatsil. Rahvalikud jõukatsumised. Tantsuks ansambel Ska Faktor ja DJ Maier.

kl 19 Lauka jaanituli, Lauka kooli park, jaanitule plats. Tantsu-laulu-lustinäitemäng „Mutonu pühadepidu“, Urmas Mägi bänd.

kl 20 Pühalepa jaanituli Hella-maa kiigeplatsil. Esinevad Luidja ja tsirkusetalu, ansambel Laine, ansambel Seelikutükid.

Jaanikross, Nurste krossirada.

Hiiumaa MV orienteerumises tavarada, Kõpu, <https://hok.ee/>.

E, 24. juuni

kl 18 kontsert „Kiirteel“ – Henn Rebane, Neeme Ots ja Jaan Ots, Suuremõisa loss, 7€–10€, www.suuremoisaloss.ee.

kl 19 Kärkla jaaniõhtu Rannapaargu juures. Esinevad Kärkla kultuurikeskuse tantsijad. Peaesineja on Curly Strings.

24.–27. juuni IV Neeme Otsa Trompeti Suveakadeemia kursused, Suuremõisa loss, www.suuremoisaloss.ee.

24. juuni jaanipäeva järelpidu Jarek Kasariiga Iiumekk Resto & Külalistemaja õuel. Info iiumekk@gmail.com

T, 25. juuni

kl 13 – 18 Verekeskuse suvetuuri omanoripäevad „Kingitunnike oma suvest ja päästa elusid“ Kärkla kultuurikeskuses, vere-keskus.ee.

K, 26. juunil

Pärimuspäev Mihkli talumuuseumis (joogipäev ja triibu-

seelikute keerutamine).

N, 27. juuni

Kontsert Orjaku sadamas: Hele Kõrve, Lauri Saatpalu, Peeper Rebane ja Ann Kuus. Piletid 25€/20€ müügil ticketer.ee, piletilevi.ee ja kohapeal enne algust.

kl 18 IV Neeme Otsa Trompeti Suveakadeemia lõppkontsert, Pühalepa kirik, tasuta.

R, 28. juuni

kl 21 Viscosa Live: Terminaator, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5611>.

kl 21 Kassari Klassika öökonsert, Kassari kabel.

L, 29. juuni

kl 14–16 suvised giidituurid Tahkunas, <https://hiiumaamuuseum.ee/giidituurid/>, 5 eur, info tel 5884 0140.

kl 19 improteater IMPEERIUUM juubeliteur Hiiumaal: laval koos Argo Aadliga, Viscosa Kultuuritehas, <https://hiiumaa.ee/event/improteater-impeerium-juubeliteur-hiiumaal-laval-koos-argo-aadliga/>.

kl 20 Paadimatk 25, Kalana jahisadam, <https://hps.ee/uudised/xv-juubelimatk-toimub-orjakust-kalanasse>.

kl 19 improteater IMPEERIUUM juubeliteur Hiiumaal: laval koos Argo Aadliga, Viscosa Kultuuritehas, <https://hiiumaa.ee/event/improteater-impeerium-juubeliteur-hiiumaal-laval-koos-argo-aadliga/>.

kl 20 Paadimatk 25, Kalana jahisadam, <https://hps.ee/uudised/xv-juubelimatk-toimub-orjakust-kalanasse>.

kl 19 Seasaare teatri etendus „Sinise konna nahk ehk *Vino Veritas*“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/22959>.

Pärimuspäev R. Tobiase majamuuseumis (kaunid kunstid ja triibuseelikute keerutamine).

N, 11. juuni

kl 19 Seasaare teatri etendus „Sinise konna nahk ehk *Vino Veritas*“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/22959>.

R, 12. juuni

kl 17 Hiiumaa kalurite päev. Tanel Padar ja Shanon. Rannapaargu. Kärkla.

kl 18 Kassari Klassika 2024 Pluss, Kassari kabel. Tasuta.

kl 21 Viscosa Live: Anne Veski. Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5613>.

L, 13. juuni

kl 10 suvine käsitöö- ja oma- toodangu laat 2024, Kärkla vabrikuväljak. <https://www.hiiuka-sitoo.ee/event/suvine-kasitoo-ja-omatoodangu-la-2024/>. Lisainfo tel 516 6553, nele.eller@gmail.com.

kl 16 suitsusaunapäevad – kesksuvine sats, Mihkli talumuuseum, 10–15 €. Lisainfo <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173976>.

kl 19 Viscosa Live: Anna Kanneelina ja Erki Pärnoja. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5614>. Piletid piletikeskus.ee.

P, 14. juuni

kl 12 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

kl 15 suitsusaunapäevad – kesksuvine sats, Mihkli talumuuseum, 10–15 €. Lisainfo <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173976>.

kl 19 Huumoriklubi suvetuur Kärkla kultuurikeskuses. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

T, 16. juuni

kl 19 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

N, 4. juuni

kl 19 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

R, 5. juuni

kl 21 Kassari Klassika 2024 öökonsert Kassari kabelis. Tasuta.

L, 6. juuni

kl 12 „Piip ja Tuut PIMEDAS

tehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/6045>.

kl 18 südasuvine Soera simman, Soera Talumuuseum, 6€.

kl 21 Viscosa Live: Kosmikud, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5612>.

kl 22 suur briisi pidu, Kärkla villaladu. Hr Kristo Rajasaare, DJ Andres Uibo, Dr Ravi Martin.

T, 9. juuli

9.–10. juuli laste teadusklubi VÄIKE TAIBU suvelaager, Soera Talumuuseum. 30 €, Lisainfo 5342 2087, paladelhk@gmail.com.

K, 10. juuli

kl 19 Seasaare teatri etendus „Sinise konna nahk ehk *Vino Veritas*“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/22959>.

Pärimuspäev R. Tobiase majamuuseumis (kaunid kunstid ja triibuseelikute keerutamine).

N, 11. juuni

kl 19 Seasaare teatri etendus „Sinise konna nahk ehk *Vino Veritas*“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/22959>.

R, 12. juuli

kl 17 Hiiumaa kalurite päev. Tanel Padar ja Shanon. Rannapaargu. Kärkla.

kl 18 Kassari Klassika 2024 Pluss, Kassari kabel. Tasuta.

kl 21 Viscosa Live: Anne Veski. Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5613>.

L, 13. juuli

kl 10 suvine käsitöö- ja oma- toodangu laat 2024, Kärkla vabrikuväljak. <https://www.hiiuka-sitoo.ee/event/suvine-kasitoo-ja-omatoodangu-la-2024/>. Lisainfo tel 516 6553, nele.eller@gmail.com.

kl 16 suitsusaunapäevad – kesksuvine sats, Mihkli talumuuseum, 10–15 €. Lisainfo <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173976>.

kl 19 Viscosa Live: Anna Kanneelina ja Erki Pärnoja. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5614>. Piletid piletikeskus.ee.

P, 14. juuni

kl 12 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

kl 15 suitsusaunapäevad – kesksuvine sats, Mihkli talumuuseum, 10–15 €. Lisainfo <https://hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#173976>.

kl 19 Huumoriklubi suvetuur Kärkla kultuurikeskuses. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

T, 16. juuli

kl 19 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

N, 4. juuni

kl 19 Piip ja Tuut Teater esitleb „Spaghetti“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23090>.

R, 5. juuni

kl 21 Kassari Klassika 2024 öökonsert Kassari kabelis. Tasuta.

L, 6. juuni

kl 12 „Piip ja Tuut PIMEDAS

tehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/6045>.

kl 18 südasuvine Soera simman, Soera Talumuuseum, 6€.

kl 21 Viscosa Live: Kosmikud, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5612>.

kl 22 suur briisi pidu, Kärkla villaladu. Hr Kristo Rajasaare, DJ Andres Uibo, Dr Ravi Martin.

T, 9. juuli

9.–10. juuli laste teadusklubi

lise-maarja-trioga.

18.–21. juuli XIX Hiiu Folk, <https://hiiofolk.ee/>.

R, 19. juuli

kl 19 lavastus „Mere laul“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23121>.

kl 21 Viscosa Live: Cosmoskva + NOËP DJ set, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5615>.

L, 20. juuli

kl 19.00 komöödia „MIS NÜÜD MINA“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5739>.

kl 21 Viscosa Live: Metro Luminall, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/6048>.

N, 1. august

kl 19.00 Kassari kultuurineljapäevad: „LÕÖTSAVÄGILASED – 10“ Orjaku sadama saalimajas. Piletid müügil piletikeskus.ee ja Orjaku sadama infomajas.

1.–3. august kodukohvikute päevad Hiiumaal 2024, <https://hiiumaa.ee/kodukohvikute-paevad>.

R, 2. august

kl 19 Viscosa Live: Anett & Fredi, Viscosa Kultuuritehas, piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5620>.

2.–4. august Pühalepa muusikafestival, Pühalepa kirik. <https://keremakultuurikoda.ee/>.

L, 3. august

kl 21 Viscosa Live: Ewert and The Two Dragons, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5621>.

P, 4. august

kl 12 ja kl 18 lavastus „Mere laul“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/performance/23121>.

T, 6. august

kl 19 Piip ja Tuut „HAM-LET“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/6049>.

K, 7. august

kl 15 tüki tegu päev ja triibuseelikute keerutamine Kassari muuseumimajas. 8 €, <https://hiiumaamuuseum.ee/triibuseelikute-keerutamine/>.

kl 19 „Stand-up Tõnis ja Kai“, Viscosa Kultuuritehas. Piletid: <https://www.piletitasku.ee/event/6125>.

N, 8. august

kl 19 Vana Baskini teatri etendus „Metsas ei kuule su karjumist keegi“ Kärkla laululaval. Piletid: 28/26 € Piletilevist, Piletimaailmast ja kultuurikeskusest.

kl 19.00 Kassari kultuurineljapäevad: ans MAHAVOK – 42. Piletid müügil piletikeskus.ee ja Orjaku sadama infomajas.

R, 9. august

kl 19 Viscosa Live: Mari Kal-kun, Viscosa Kultuuritehas. Piletid: <https://www.piletitasku.ee/event/5622>.

kl 21 Kassari Klassika 2024. Kassari kabel.

9.–10. august Oti regatt 2024, Orjaku sadam, <https://jkdago.ee/kalender-2024/>.

9.–10. august Hiiumaa Karikas kardisport, Talendid Rakule 2024, Käina kardirada, <https://www.kart.ee/>.

9.–11. august XVIII Hiiumaa Puhkpillipäevad, <https://hiiumaa.ee/event/xviii-hiiumaa-puhkpillipaevad/>.

L, 10. august

Lestafest, Kõrgessaare sadam, www.facebook.com/Lestafest.

kl 10 67. Hiiumaa võrkpalliturniir, Kärkla staadion, <https://hiuleht.ee/hiiumaa-vorkpalli->

P, 28. juuli

kl 11 lavendli lõikuspäev, Lavendlitalu, <https://lavendlitalu.ee/lavendlitalu-tule-kulla>.

kl 12 Hiiumaa eakate Memme-Taadi perepäev Viscosa kultuuritehas. Registreerimine pere- ja päevakeskustes, Käinas registreerib kavalla sotsiaaltöötaja Heli Tuisk. Registreerimisel saab küsida täpsemat infot.

T, 30. juuli

30. juuli–5. august pop-up me-rekool „Meresöber“, Kalana sadam, www.facebook.com/meresober.

K, 31. juuli

kl 19 Piip ja Tuut teevad trikke ja palju muud. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/6048>.

N, 1. august

kl 19.00 Kassari kultuurineljapäevad: „LÕÖTSAVÄGILASED – 10“ Orjaku sadama saalimajas. Piletid müügil piletikeskus.ee ja Orjaku sadama infomajas.

1.–3. august kodukohvikute päevad Hiiumaal 2024, <https://hiiumaa.ee/kodukohvikute-paevad>.

R, 2. august

kl 19 Viscosa Live: Anett & Fredi, Viscosa Kultuuritehas, piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5620>.

2.–4. august Pühalepa muusikafestival, Pühalepa kirik. <https://keremakultuurikoda.ee/>.

L, 3. august

kl 21 Viscosa Live: Ewert and The Two Dragons, Viscosa Kultuuritehas. Piletid <https://www.piletitasku.ee/event/5621>.

P, 4. august